

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО СТАНУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

© Мордань Є.Ю., 2011

На сьогоднішній день банківська система України являється одним із каналів через які здійснюється державне регулювання економіки країни. Тому забезпечення стабільності банківської системи є першочерговим завданням органів державної влади, яка досягається за умови чіткого визначення завдання банківського регулювання органами банківського нагляду. Саме правильно поставлені завдання та розроблена регулююча політика держави забезпечить стабільне функціонування банківської системи, ефективний розвиток національної економіки та підвищення рейтингів українських банків на світових фінансових ринках.

Події останніх років, а саме розгортання світової фінансово-економічної кризи, яка спричинила суттєвий дисбаланс національної економіки, свідчать про неспроможність національних банків пристосовуватися до кардинальних економічних змін. Протягом 2008 – 2010 р. банківська сфера зазнала суттєвого впливу світової економічної кризи, як наслідок скорочення активної діяльності банків, зменшення ресурсної бази, збільшення частки проблемних кредитів та одержання збитків. За результатами діяльності банкірів 2009 та 2010 рік, приніс їм збитки в розмірі 38,4 млрд. грн. та 13,0 млрд. грн. відповідно, що пов'язані із прискореним зростанням витрат порівняно із доходами [4]. Тому, щоб уникнути краху фінансової системи та не прогнозованості й хаотичності розвитку національної економіки банк, як економічно важливий інститут, повинен контролюватися органами державної влади.

Для розкриття сутності банківського регулювання необхідно проаналізувати його складові: суб'єкта, об'єкта, мету, завдання та методи.

Регулювання банківської системи є одним із основних напрямів діяльності Національного банку України. Згідно Статті 1 Закону України “Про Національний банк України” від 20.05.1999 р. “банківське регулювання” полягає у створенні системи норм, що регулюють діяльність банків, визначають загальні принципи банківської діяльності, порядок здійснення банківського нагляду, відповідальність за порушення банківського законодавства [2]. Шляхом впровадження в дію відповідних нормативно-правових актів держава впливає на діяльність комерційних та державних банків.

Система банківського регулювання має ієрархічну структуру і функціонує як єдиний механізм у складі центрального апарату та регіональних управлінь НБУ. Структура системи банківського регулювання та нагляду на рівні Національного банку України станом на 12.03.2011 р. представлена наступними структурними одиницями: генеральний департамент банківського нагляду; департамент контролю, методології та ліцензування валютних операцій; департамент нормативно-методологічного забезпечення банківського регулювання та нагляду; департамент реєстрації, ліцензування та реорганізації банків; департамент фінансового моніторингу [3].

На рівні регіонального управління НБУ система банківського нагляду представлена Комісією з питань нагляду і регулювання діяльності банків при територіальному управлінні та відповідними підрозділами.

Головною метою банківського регулювання є забезпечення стабільності банківської системи та захисту інтересів вкладників та кредиторів. Саме досягнення мети надасть можливість вітчизняній економіці розвиватися більш динамічно, оскільки банківська діяльність – це вид економічних відносин, який залежить від розвитку економічних процесів у країні, і в той же час може впливати на них. Тому держава повинна оперативного реагувати на ринкові події, бути готовими переглядати політику регулювання з урахуванням нових змін та тенденцій на ринку.

Характер впливу НБУ на банки та інші фінансово-кредитні установи відображають адміністративні та індикативні форми банківського регулювання зазначені в статті 66 Закону України “Про банк і банківську діяльність” [1]. Адміністративні – це методи прямого управління з боку держави на банківську систему, що забезпечують ефективне її функціонування переважно за допомогою нормативно-правових актів НБУ. Індикативні методи включають в себе інструменти грошово-кредитної політики, які впливають на грошову пропозицію в країні і забезпечують стабільність національної грошової одиниці. За допомогою даних методів держава в особі Національного банку України для досягнення кінцевої мети вирішує наступні загально визнані завдання банківського регулювання:

- забезпечення стабільності та надійності банківської системи;
- захист інтересів вкладників;
- підтримка достатнього рівня стандартизації і професіоналізму в банківській сфері;
- забезпечення прозорості політики і діяльності банківського сектору в цілому і кожного банку окремо;
- створення конкурентного середовища у банківському секторі.

Таким чином, система регулювання банківської діяльності в Україні є сукупністю окремих елементів (Національного банку України та банків другого рівня банківської системи), що характеризується відповідними формами прояву, має мету, функції, а також окреслене коло завдань, що обумовлюють її функціонування в правовому полі України.

Отже, необхідність втручання держави у регулювання банківської сфери пояснюється неможливістю за допомогою ринкового механізму подолати проблеми в банківському секторі, а також значимістю діяльності банків для розвитку національної економіки та виходу України на світовий фінансовий простір. На сьогоднішній день саме банківське регулювання є невід’ємною складовою державної політики у виведенні України з фінансової депресії.

1. ЗУ “Про банк і банківську діяльність”. - від 07.12.2000 №2121-III. 2. ЗУ “Про Національний банк України”. - від 20.05.1999 № 679-XIV. 3. Організаційна структура НБУ станом на 12.03.2011 : <http://www.bank.gov.ua/NBU/strNBU.pdf>. 4. Річний звіт Національного банку України за 2009 рік: <http://www.bank.gov.ua/>.

Л.І. Мороз

Національний університет “Львівська політехніка”

КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ПІДПРИЄМСТВА

© Мороз Л.І., 2011

В умовах відновлення та виходу з кризи вітчизняним підприємствам необхідно швидко й інноваційно змінюватися. Інноваційні ж зміни будуть результативними тільки тоді, коли, ставлячи перед собою перспективні цілі на їх проведення, менеджери-інноватори будуть тісно взаємодіяти з працівниками підприємства і будуть створювати необхідні умови для оволодіння відповідними знаннями та формувати корпоративну культуру майбутнього розвитку підприємства.

Саме поява у теорії і практиці феномена корпоративної культури як системи цінностей, переконань, вірувань, уявлень, очікувань, символів, а також ділових принципів, норм поведінки, традицій, ритуалів тощо, які склалися на підприємствах або його підрозділах за час діяльності, та які приймаються більшістю співробітників [1, с. 11], пов’язана з необхідністю подальшої її